Lietas Nr. 11092082614
Lietas arhīva Nr. KA04-0248-15/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 4.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Logina
tiesneses S.Amola un D.Kalniņa,
piedaloties prokuroram I.Orubam,
aizstāvei zvērinātai advokātei L.Petrovai,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu **/pers. B/, personas kods /personas kods/,** apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sakarā ar apsūdzētā /pers. B/ apelācijas sūdzību un Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūras prokurora I.Oruba apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzības motīviem un pārbaudījusi pierādījumus lietā, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

konstatēja

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2014.gada 2.oktibra spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem un ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu un 52.panta pirmās daļas 3.punktu galīgais sods noteikts pēc spriedumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, noteiktajam sodam daļēji pievienots neizciestais papildsods – policijas kontrole, kas noteikta ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.marta spriedumu, un galīgais sods /pers. B/ noteikts brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem un 1 (vienu) mēnesi un ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem. Soda izciešanas termiņā /pers. B/ ieskaitīta atrašanās iepriekšējā apcietinājumā no 2014.gada 29.jūnija līdz tiesas sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienai.

Soda izciešanas termiņš skaitīts no tiesas sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, atstāts negrozītu līdz spriedums stājas likumīgā spēkā.

Ar spriedumu izlemti jautājumi par procesuālo izdevumu piedziņu un rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Saskaņā ar pirmās instances spriedumu /pers. B/ nodarīja tīšu smagu miesas bojājumu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei, proti:

/pers. B/ 2014.gada 29.jūnijā laika posmā no plkst.19.00 līdz plkst.20.20, būdams alkohola un narkotisko vielu ietekmē, atradās dzīvoklī /adrese A/ kopā ar /pers. C/ un /pers.D/, kur /pers.D/īrētajā istabā pie galda kopīgi lietoja alkoholiskos dzērienus. Alkohola kopīgas lietošanas laikā /pers. B/ un /pers. D/ radās strīds.
Strīda laikā /pers. D/ piedraudēja /pers. B/ ar vardarbību, paceļot dūri sitienam, pēc kā /pers. B/, nolūkā nodarīt miesas bojājumus, veica ne mazāk kā 3 sitienus ar dūrēm pa /pers. D/ seju, pēc kā /pers. D/ nokrita uz dīvāna.

Turpinot savas noziedzīgās darbības, /pers. B/ veica ne mazāk kā 5 sitienus ar kājām pa /pers. D/ galvu, kā arī vismaz 1 sitienu ar kājām pa /pers. D/ ķermeni. Pēc tam /pers. B/ izgāja no istabas, bet pēc brīža atgriezās pie /pers. D/ istabā un brīdī, kad /pers. D/ centās ieķerties /pers. B/ drēbēs, /pers. B/ nogrūda /pers. D/ uzgrīdas pie loga, pēc kā izdarīja ne mazāk kā 10 sitienus ar kājām pa /pers. D/ ķermeni un galvu, sitienus izdarīja līdz brīdim, kamēr /pers. D/ zaudēja samaņu, nelamājās un nekustējās.

Tādā veidā /pers. B/ ar savām darbībām nodarīja cietušajam /pers. D/ šādus miesas bojājumus: galvas apvidū - slēgtu galvas smadzeņu traumu ar asinsizplūdumiem zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem, asinsizplūdumiem uz galvas mīksto audu segas iekšējās virsmas, asinsizplūdumu labā deniņu muskulī, sistām brūcēm kreisās acs augšējā plakstiņa ārējās daļas apvidū un pieres rajona kreisajā pusē, sistu brūci labās acs apakšējā plakstiņa apvidū, zemādas asinsizplūdumiem uz abu acu abiem plakstiņiem, ādas nobrāzumu pieres rajonā, zemādas asinsizplūdumu labā vaiga apvidū, zemādas asinsizplūdumu labās auss gliemežnīcas apvidū, zemādas asinsizplūdumu labā aizauss paugura apvidū, asinsizplūdumiem (3) un sistām brūcēm uz apakšlūpas gļotādas; ķermeņa apvidū -slēgtu krūšu kurvja traumu ar zemādas asinsizplūdumu uz krūšu kurvja priekšējās virsmas labajā pusē, 7.ribas lūzumu krūšu kurvja labajā pusē pa priekšējo paduses līniju ar asinsizplūdumu apkārtējos audos, divus zemādas asinsizplūdumus uz krūšu kurvja augšējās sienas labajā pusē, asinsizplūdumu zemādas audos uz krūšu kurvja priekšējās virsmas krūšu kaula apvidū, zemādas asinsizplūdumu uz vēdera priekšējās sienas labajā pusē; ekstremitāšu apvidū - zemādas asinsizplūdumus (3) uz kreisās plaukstas mugurējās virsmas, zemādas asinsizplūdumus (4) uz labās plaukstas mugurējās virsmas, zemādas asinsizplūdumuu uz labās plaukstas locītavas mugurējās virsmas.

No eksperta atzinuma Nr.617 izriet, ka /pers. D/ nāve iestājusies 2014.gada 29.jūnijā no slēgtās galvas smadzeņu traumas, kura noritēja ar asinsizplūdumiem zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem, asinsizplūdumiem uzgalvas mīksto audu segas iekšējās virsmas, asinsizplūdumu labā deniņu muskulī, sistām brūcēm kreisās acs augšējā plakstiņa ārējās daļas apvidū un pieres rajona kreisajā pusē, sistu brūci labās acs apakšējā plakstiņa apvidū, zemādas asinsizplūdumiem uz abu acu abiem plakstiņiem, ādas nobrāzumu pieres rajonā, zemādas asinsizplūdumu labā vaiga apvidū, zemādas asinsizplūdumu labās auss
gliemežnīcas apvidū, zemādas asinsizplūdumu labā aizauss paugura apvidū, asinsizplūdumiem (3) un sistām brūcēm uz apakšlūpas gļotādas un komplicējās ar galvas smadzeņu un plaušu tūsku, iekšējo orgānu venozo pilnasinību. Norādītie miesas bojājumi pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai un atrodas tiešā cēloniskā sakarā ar /pers. D/ nāves iestāšanos 2014.gada 29.jūnijā.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā.

Par pirmās instances spriedumu prokurors Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūras prokurors I.Orubs iesniedza apelācijas protestu, bet apsūdzētais /pers. B/, iesniedza apelācijas sūdzību.

Prokurors apelācijas protestā lūdz atcelts spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem (sprieduma kopības), norādot, ka ir pārkāpti Krimināllikuma Vispārējās daļas nosacījumi par soda noteikšanas pamatprincipiem, tostarp Krimināllikumā 45.panta pirmās un ceturtās daļas noteikumi (likuma redakcijā no 27.11.2008. līdz 30.06.2009) un Krimināllikuma 5.panta noteikumi par Krimināllikuma spēku laikā.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa noteikts, ka nodarījuma noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bija spēkā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Laikā, kad apsūdzētais izdarīja noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas un attiecīgi 2009.gada 10.martā kriminālprocesā Nr.11094061108 ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas spriedumu (K30-228/11-2009) notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu uz 3 (trīs) gadiem un 7 (septiņiem) mēnešiem bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz 2 (diviem) gadiem, Krimināllikuma 45.panta pirmā daļa paredzēja, ka policijas kontrole ir papildsods, ko tieša piespriež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotās personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādītajiem ierobežojumiem. Grozījumi Krimināllikuma 45.panta pirmajā daļā, ar kuriem papildināta šis normas pirmā daļa, stājās spēkā 2009.gada 1.jūlijā, paredzot, ka gadījumos, kad persona nosacīti pirms termiņa atbrīvo no soda izciešanas, papildsoda –policijas kontroli izpildi uzsāk ar brīdi, kad beigusies personas uzraudzība pēc nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas. Atbilstoši Krimināllikumā 5.panta trešās daļas noteikumiem likumam, kas atzīst nodarījumu par sodāmu, pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēkā nav. Tādejādi Krimināllikuma 45.panta pirmā daļa redakcija no 2009.gada 1.jūlija ir attiecināma uz tām personām, kuras noziedzīgos nodarījumus ir izdarījušas pēc 2009.gada 30.jūnija. No Tiesu informatīvās sistēmā pieejamā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.marta sprieduma izriet, ka apsūdzētais Krimināllikuma 253.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīja 2008.gada 7.jūnijā, kas ir pirms attiecīgajiem grozījumiem Krimināllikuma 45.panta pirmajā daļā, kas noteica papildsoda – policijas kontrole izpildes kārtību.

Atbilstoši Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Ziemeļu iecirkņa 2014.gada 23.oktora vēstulē Nr.20/10/12_12351 sniegtajai informācijai apsūdzētais spēkā stājušos Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.marta spriedumā noteikto papildsodu –policijas kontroli uzsācis izciest 2012.gada 10.janvārī, pēc tam, kad 2012.gada 10.janvārī ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu lietā Nr.4-12/364/11 atbrīvots 9 (deviņus) mēnešus nosacīti pirms termiņa no tālākās pamatsoda izciešanas. 2012.gada 17.janvārī attiecīgi Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Ziemeļu iecirknī apsūdzētais ņemts uzskaitē policijas kontroles lietā. Apsūdzētais papildsodu- policijas kontroli pabeidzis izciest 2014.gada 10.janvārī un noņemts no uzskaites.

Prokurors norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumā, nosakot apsūdzētajam galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem un Krimināllikuma 51.panta un 52.panta pirmās daļas 3.punktu, nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētais noteikto papildsodu - policijas kontroli uz jaunā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi 2014.gada 29.jūnija bija izcietis pilnībā. Pirmās instances tiesai nebija pamata piemērot Krimināllikuma 45.panta ceturto daļu, Krimināllikuma 51.pantu un 52.panta pirmo daļas 3.punktu, galīgo sodu noteikt pēc vairākiem spriedumiem, pievienojot noteiktajam sodam neizciesto papildsodu-policijas kontroli, tādejādi nepamatoti pasliktinot apsūdzētā tiesisko stāvokli.

Prokurors nepastrīd pirmās instances tiesas atzīto un piespriesto soda veidu – brīvības atņemšana, kā arī piespriesti soda mēru un papildsoda mēru. Norāda, ka pirmās instances tiesā lūdza apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas noteikt brīvības atņemšanas sodu uz pieciem gadiem, nepiemērojot mantas konfiskāciju, nosakot papildsodu - policijas kontroli uz diviem gadiem.

Apsūdzētais /pers. B/ apelācijas sūdzībā lūdz samazināt piespriesto sodu. Norāda, ka piespriesto papildsodu - policijas kontroli izcieta 2014.gada 10.janvārī. Lūdza ņemt vērā ģimenes grūtos apstākļus, ka ir onkoloģiski slima māte, kurai ir nepieciešama aprūpe un materiāla palīdzība, jo apsūdzētais ir vienīgais apgādnieks. Lietas materiālos ir iesniegti dokumenti, kuri apliecina mātes slimību.

Apelācijas instances tiesā prokurors apelācijas protestu uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem.

Apsūdzētais /pers. B/ uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību.

Pārbaudījusi lietas materiālus apelācijas sūdzības un apelācijas protesta robežās, uzklausījusi apsūdzētā /pers. B/ paskaidrojumus, prokurora un aizstāves viedokļus, kā arī apsvērusi apelācijas sūdzības un apelācijas protesta motīvus, tiesu kolēģija uzskata, ka pirmās instances spriedums atceļams daļā par /pers. B/ noteikto galīgo sodu, pārējā daļā spriedums atstājams negrozīts.

/pers. B/ noziedzīgās darbības kvalificētas pareizi un viņas vaina noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta ar lietā esošiem pierādījumiem, pamatoti tiesas izmeklēšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nav veikta pierādījumu pārbaude. Šajā daļā spriedums nav apstrīdēts, tā pārvērtēšanai nav pamata.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu Krimināllikuma 125. panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir sevišķi smags noziegums.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli pamatoti atzina to, ka viņš savu vainu vaļsirdīgi atzinis un nožēlo izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, bet saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu to, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā /pers. B/ atradās alkohola un narkotisko vielu ietekmē.

Tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā pareizi atspoguļojusi un pilnībā izvērtējusi visus apsūdzētā personību raksturojošos datus, kam apelācijas instances tiesa piekrīt un tos neatkārto.

Apsūdzētais /pers. B/ savā apelācijas sūdzībā nav norādījis uz tādiem atbildību ietekmējušiem apstākļiem vai personību raksturojošām ziņām, kurus nav ņēmusi vērā un vērtējusi pirmās instances tiesa pie soda noteikšanas, un šādus apstākļus nekonstatē arī apelācijas tiesa.

Tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas motivācijai un atzinumam, ka sods apsūdzētajam /pers. B/ ir nosakāms brīvības atņemšanas veidā.

Ievērojot to, ka /pers. B/ ir konstatēts tikai viens atbildību mīkstinošs apstāklis, bet ir konstatēti divi atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances noteiktais tiesas sods pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas ir maksimāli pietuvināts soda sankcijas minimālajai robežai, un apelācijas instances tiesa nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu noteiktā soda mīkstināšanai.

Tiesu kolēģija atzīst par nepamatotu /pers. B/ aizstāves viedokli, ka pirmās instances tiesa, spriedumā vairākkārtīgi norādot uz noziedzīgā nodarījuma agresīvo raksturu un apsūdzētā /pers. B/ agresīvajām darbībām, nepamatoti paplašināja atbildības pastiprinošos apstākļus.

Tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa šo apstākli nav atzinusi par atbildību pastiprinošu apstākli, savukārt, nosakot sodu , Krimināllikuma 46.panta otrā daļa, cita starpā, paredz ņemt vērā arī noziedzīgā nodarījuma rakstura un radīto kaitējumu.

Vērtējot apsūdzētā /pers. B/ norādes par grūtajiem ģimenes apstākļiem, kas ir saistīti ar viņa mātes smagu saslimšanu, un mātei nepieciešamo aprūpi un materiālo palīdzību, kā arī izvērtējot lietas iztiesāšanā iegūtās ziņas par /pers. B/ mātes – /pers.K/ veselības stāvokli, tiesu kolēģija atzīst, ka šos apstākļus jau ir ņēmusi vērā pirmās instances tiesa, taču konkrētajā gadījumā nav pamata šos apstākļus

atzīt par atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu.

Ģimenes apstākļi vai personiskie apstākļi paši par sevi nevar tikt uzskatīti par atbildību mīkstinošu apstākli, un lietā nav ziņu par to, ka noziedzīgo nodarījumu /pers.B/ bija spiests izdarīt tieši šo apstākļu dēļ, lai tādējādi kaut kādā veidā uzlabotu ģimenes apstākļus vai arī novērstu to pasliktināšanos, un kas tādējādi varētu atbilst likumā ietvertai atbildību mīkstinošā apstākļa izpratnei.

Konkrētajā gadījumā apsūdzētajam, kā nobriedušai personībai, bija tieši jāapzinās atbildība par saviem pienākumiem attiecībā pret ģimenes locekļiem, un to, ka viņa izdarīto prettiesisko darbību rezultātā var iestāties tādas sekas, kas būs par pamatu viņa tiesību atņemšanai vai ierobežošanai, kuru dēļ viņam būs liegta iespēja atbalstīt savu māti, par kuras veselības stāvokli nozieguma izdarīšanas laikā viņam bija zināms.

Vienlaikus tiesu kolēģijā atzīst par pamatotu apelācijas protestu un apelācijas sūdzību daļā par /pers.B/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu un 52.panta pirmās daļas 3.punktu.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa nosaka, ka sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Saskaņā ar minētā panta trešo daļu likumam, kas atzīst nodarījumu par sodāmu, pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēka nav.

Laikā, kad /pers. B/ izdarīja noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas – 2008.gada 7.jūnijā, par kuru tika sodīts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas 2009.gada 10.marta spriedumu ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 7 mēnešiem policijas kontroli uz diviem gadiem (Tiesu informācijas sistēmas dati), Krimināllikuma 45.panta pirmā daļa paredzēja, ka policijas kontrole ir sods, ko tiesa piespriež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotās personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādītajiem ierobežojumiem.

Grozījumi Krimināllikumā 45.panta pirmajā daļā, ar kuriem papildināta šis normas pirmā daļa stājās spēkā 2009.gada 1.jūlijā, un paredzēja, ka gadījumos, kad persona nosacīti pirms termiņa atbrīvota no soda izciešanas, papildsoda - policijas kontrole izpildi uzsāk ar brīdi, kad beigusies personas uzraudzība pēc nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas.

Tādējādi /pers. B/ pēc Krimināllikuma 253.panta pirmās daļas paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīja laikā, kad Krimināllikumā bija noteikta labvēlīgāka papildsoda - policijas kontroles - izpildes kārtība.

Ņemot vērā, ka /pers. B/ ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas 2009.gada 10.marta sprieduma noteikto sodu - policijas kontroli, sāka izciest pēc nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas 2012.gada 10.janvārī, atzīstams, ka šo sodu viņš bija izcietis 2014.gada 10.janvārī, proti, uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku izskatāmajā krimināllietā - 2014.gada 29.jūnijā, sods bija izciests pilnībā. Tādējādi atzīstams, ka /pers. B/ galīgais sods pēc diviem spriedumiem saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu ir noteikts nepamatoti, un pirmās instances tiesas spriedums šajā daļā ir atceļams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

nosprieda:

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu atcelt daļā par galīgo sodu.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Nolēmumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā 10 dienu laikā Kriminālprocesa likuma 574., 575.panta paredzētajos gadījumos, kasācijas sūdzību vai kasācijas protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijai.

Pilna nolēmuma pieejamības diena – 2015.gada 19.februāris.

Tiesnese I.Logina

Tiesnese S.Arnola

Tiesnese D.Kalniņa